

Ledelsesvurdering 3. tertial 2020 - Klinmed

Generelle betraktninger

Klinmed er et stort og komplekst institutt med en bred og omfattende samarbeidsflate. Undervisningen av medisinstudenter skjer i tett samarbeid med sykehusene, i nær pasientkontakt og i sykehusarealer. Store deler av den samlede forskningen gjennomføres i partnerskap med både sykehusene, øvrige eksterne samarbeidsparter samt andre deler av UiO. Dette medfører løpende samhandling med en rekke aktører.

Instituttets samlede aktivitetsnivå målt i kroner ble for år 2020 på 517 mill. kroner, fordelt med 418 mill. kroner i personalkostnader og 98 mill. kroner i drift/investering. Samlet personalkostnad er økt med 6 % fra i fjor mens samlet driftskostnad er på ca. 81 % av fjorårets volum.

Økonomisk status

Klinmed har per utgangen av 2020 en økonomisk nåsituasjon som er utfordrende og i stor grad preget av den politiske beslutningen om å avvikle gaveforsterkningsordningen. Akkumulert saldo per 31. desember 2020 ble svekket med 20 mill. kroner og beslutningen er vurdert til å påføre instituttet en ytterligere negativ effekt på minimum 40 mill. kroner i løpet av de kommende fem årene.

Som varslet per 4. desember 2020 er instituttets vurdering at økonomisk balanse ikke vil bli nådd innenfor gjeldende planperiode uten særskilt kompensasjon.

Det er instituttets oppfatning at deler av manglende mottatt gaveforsterkning kan tilskrives mangelfulle administrative rutiner på UiO sentralt og instituttet finner det rimelig at dette blir kompensert. I tillegg ønsker instituttet klarlagt hvordan videre dialog med UiO-sentralt, med NFR og eventuelt med de politiske myndighetene skal skje. Instituttets vurdering er at avviklet gaveforsterkningsordning per 1. januar 2021 ikke bør gis tilbakevirkende kraft og at manglende gaveforsterkning for mottatte kvalifiserte gaveinntekter fra perioden 2017-2020 bør komme til utbetaling.

Gjennomførte og pågående tiltak for økt eksterntfinansiert aktivitet og nettobidrag har gitt gode resultater. Instituttet har per T3-20 en større «ordrerreserve» enn tidligere, i betydning av signerte kontrakter og som en følge av vekst i antall søknader om eksternt finansiering.

Instituttet er bekymret for konsekvensene fra avviklet gaveforsterkningsordning. Denne ordningen har de senere årene vært et sterkt konkurransemessig fortrinn for instituttet og vi har oppnådd en stor vekst i gavefinansiert forskning. En felles problemstilling for de fleste berørte prosjekter er disse private finansørenes nåværende økonomiske rammebetingelser, herunder krav til egenandeler og hindringer for beregning av nettobidrag. På disse områdene ønsker instituttet bistand fra Medfak i retning av videre dialog via UiO-sentralt til aktuelle

UiO :

private finansierer. Vår vurdering er at nåværende rammeavtaler og –betingelser må reforhandles.

Inntil økonomisk balanse er oppnådd foreligger det begrenset med handlingsrom for egne prioriteringer og satsninger.

Økonomirapport Klinmed – 3. tertial 2020

Instituttets økonomiske situasjon

Institutt for klinisk medisin (Klinmed) har ved utgangen av 2020 en økonomisk situasjon som er utfordrende og i stor grad preget av den politiske beslutningen om å avvikle gaveforsterkningsordningen. Økonomisk status per 31. desember 2020 ble svekket med 20 mill. kroner og beslutningen vil påføre instituttet en ytterligere negativ effekt på minimum 40 mill. kroner i løpet av de kommende fem årene. I tillegg til dette vil de berørte forskningsprosjektene bli svekket med 52 mill. kroner.

Som varslet per 4. desember 2020 vil instituttet ikke oppnå økonomisk balanse innenfor gjeldende planperiode uten særskilt kompensasjon. Mangel på kompensasjon vil sette instituttet i en vanskelig situasjon og vi vurderer det som lite formålstjenlig nå å øke presset ytterligere i retning av ansattreduksjoner, særlig i lys av eventuell økt studentmasse.

Gjennomførte og pågående tiltak for økt eksternfinansiert aktivitet og nettobidrag har gitt gode resultater. Instituttet har per T3-20 en større «ordresreserve» enn tidligere, i betydning av signerte kontrakter og som en følge av vekst i antall søknader om ekstern finansiering.

Instituttet vil i sitt arbeid mot økonomisk balanse fortsatt ha primærfokus på eksternfinansiert virksomhet og insentiver for økt søknadsaktivitet.

De største usikkerhetsmomentene for instituttets fremtidige situasjon er:

- *Eventuelle fremtidige bevilgningsreduksjoner utover de 0,5% som KD har angitt*
- *Fremtidig volum av eksternfinansiert virksomhet*
- *Kompensasjon for bortfall av gaveforsterkningsordningen*

Inntil økonomisk balanse er oppnådd foreligger det begrenset med handlingsrom for egne prioriteringer og satsninger.

Aktivitetsnivå

Klinmed er et stort og komplekst institutt med en bred og omfattende samarbeidsflate. Undervisningen av medisinstudenter skjer i tett samarbeid med sykehusene, i nær pasientkontakt og i sykehusarealer. Store deler av den samlede forskningen gjennomføres i partnerskap med både sykehusene, øvrige eksterne samarbeidsparter samt andre deler av UiO. Dette medfører løpende samhandling med en rekke aktører.

Instituttets samlede aktivitetsnivå målt i kroner ble i 2020 på 517 mill. kroner, fordelt med 418 mill. kroner i personalkostnader og 98 mill. kroner i drift/investering. Samlet personalkostnad er økt med 6 % fra i fjor mens samlet driftskostnad er på ca. 81 % av fjorårets volum. Redusert driftskostnad gjelder utelukkende eksternfinansiert aktivitet.

Basisøkonomien

Klinmed har per utgangen av 2020 en økonomisk nåsituasjon som er utfordrende og i stor grad preget av den politiske beslutningen om å avvikle gaveforsterkningsordningen. Akkumulert saldo per 31. desember 2020 ble svekket med 20 mill. kroner og beslutningen vil påføre instituttet en ytterligere negativ effekt på minimum 40 mill. kroner i løpet av de kommende fem årene.

Som varslet per 4. desember 2020 er instituttets vurdering at økonomisk balanse ikke vil bli nådd innenfor gjeldende planperiode uten særskilt kompensasjon.

Det er instituttets oppfatning at deler av manglende mottatt gaveforsterkning kan tilskrives mangelfulle administrative rutiner på UiO sentralt og instituttet finner det rimelig at dette blir kompensert. I tillegg ønsker instituttet klarlagt hvordan videre dialog med UiO-sentralt, med NFR og eventuelt med de politiske myndighetene skal skje. Instituttets vurdering er at avvirket gaveforsterkningsordning per 1. januar 2021 ikke bør gis tilbakevirkende kraft og at manglende gaveforsterkning for mottatte kvalifiserte gaveinntekter fra perioden 2017-2020 bør komme til utbetaling.

<i>Beløp i mill. kr</i>	Årsregnskap 2019	Årsregnskap 2020
Inntekter	-274,33	-281,28
Personalkostnader	254,64	269,70
Driftskostnader	34,73	27,45
Investeringer	27,80	15,82
Isolert mer-/mindreforbruk uten nettobidrag og prosjektavslutning	42,84	31,70
Nettobidrag	-28,46	-20,15
Prosjektavslutning	-1,01	-6,64
Isolert mer-/mindreforbruk	13,37	4,91
Overført fra i fjor	-29,46	-16,09
Akkumulert mer-/mindreforbruk	-16,09	-11,18

Inntekter

Instituttet mottok totale inntekter tilsvarende 101 % av det som ble rapportert per 4. desember 2020 (det budsjetterte). Merinntekten gjaldt PES-tilskudd og medførte ingen endringer i instituttets totale økonomiske situasjon.

Personalkostnader

Instituttet fikk totale personalkostnader tilsvarende 100 % av det budsjetterte. Veksten fra 2019 var på 5,9 % hvilket i sin helhet gjaldt bruk av bundne midler og da særlig Life Science.

Drifts- og investeringskostnader

Instituttet fikk totale drifts- og investeringskostnader tilsvarende 108 % av det budsjetterte. Dette merforbruket gjaldt et noe høyere bruk av driftsmidler i desember enn tidligere erfart normalutvikling. Total kostnad ble imidlertid hele 30,8 % lavere enn for 2019 hvilket i stor grad kan tilskrives Covid-19. I tillegg gjelder at vi i 2020 hadde minimalt med store investeringer i vitenskapelig utstyr (klasse I og II). Mindreforbruket i 2020 har i liten grad påvirket instituttets økonomiske situasjon pga. overføringsregler.

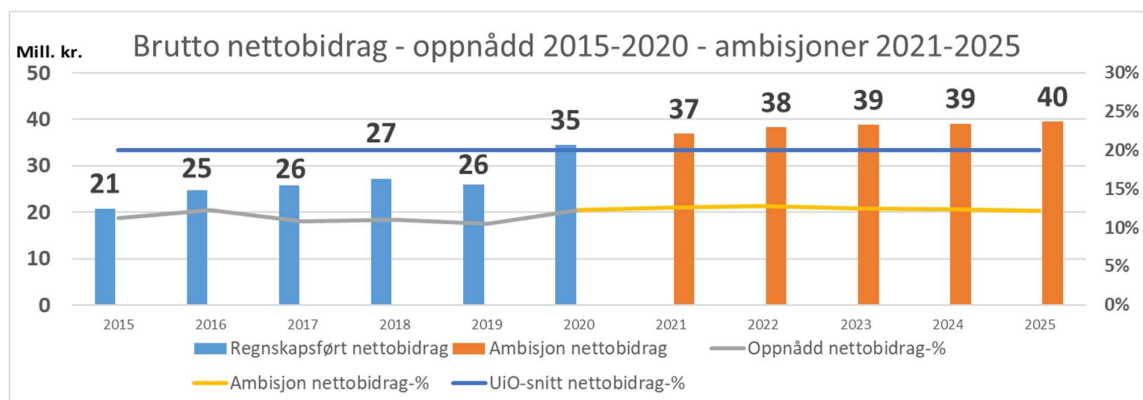
Nettobidrag fra eksterntfinansiert virksomhet

Instituttet fikk et samlet nettobidrag tilsvarende 91 % av det budsjetterte. Regnskapet for 2020 ble betydelig negativt påvirket av reversert overheadbelastning jf. bortfall av gaveforsterkning. Justert for øvrige ekstraordinære forhold har instituttet oppnådd rekordhøye 41 mill. kroner i ordinært nettobidrag. Dette er 8,5 mill. kroner høyere enn for 2019, og 97 % høyere enn for 2015; altså tilnærmet en dobling i løpet av seks år.

(Alle tall i millioner kroner)	2019	2020
Overheadinntekt	31,3	38,5
Frikjøpsinntekt	1,2	2,5
Sum ordinært nettobidrag	32,5	41,0
Egenandel Toppforsk	-4,0	-7,1
Bortfall gaveforsterkning		-11,2
Covid-19		-1,8
PES		-0,7
Sum særskilte poster	-4,0	-20,8
Sum regnskapsført nettobidrag	28,5	20,1

Radene for Covid-19 og PES gjelder videreføring av ekstratildelinger til berørte eksterntfinansierte prosjekter, postert som egenandelskostnad.

I grafen nedenfor viser vi faktisk utvikling fra år 2015 til 2020, samt budsjetterte ambisjoner for kommende år. Søylene viser nettobidrag i mill. kroner, linjene viser nettobidrag i % av inntekt:



Søylene for 2019 og 2020 er nedjustert i tråd med reversert overheadbelastning.

Nettobidrag som andel av ekstern inntekt ble, fra et gjennomsnittlig nivå i årene 2015-2018 på 11,3 %, løftet til 14,6 % i 2020, før bortfall av gaveforsterkning. Instituttet hadde da nesten nådd ambisjonsmålet for 2022 satt til 15 %. Bortfall av gaveforsterkning medførte imidlertid reduserte andeler for 2019 og 2020 jf. grafen ovenfor, hvor faktisk andel i 2020 er 12,3 %. Instituttets langsiktige ambisjon ligger foreløpig uforandret på 15 %, hvilket fortsatt er et godt stykke under det gjennomsnittlige nivået for UiO (20%).

Som tidligere påpekt er instituttet bekymret for konsekvensene fra avvirket gaveforsterkningsordning. Denne ordningen har de senere årene vært et sterkt konkurransemessig fortrinn og har medført stor vekst i gavefinansiert forskning. En felles problemstilling for de fleste berørte prosjekter er disse private finansiørens nåværende økonomiske rammebetingelser, herunder krav til egenandeler og hindringer for beregning av nettobidrag. På disse områdene ønsker instituttet bistand fra Medfak i retning av videre dialog via UiO-sentralt til aktuelle private finansiører. Vår vurdering er at nåværende rammeavtaler og –betingelser må reforhandles.

Prosjektavslutning

Instituttet fikk et samlet prosjektavslutningsresultat tilsvarende 97 % av det budsjetterte. Resultatet domineres av saldo fra aksjesalg (Vaccibody AS). Øvrige beløp er i all vesentlighet overført nye prosjekter. Dette har ikke medført noen netto resultateffekt.

Forpliktelser

Universitetet i Oslo vil med virkning fra 1. mai 2021 innføre ny økonomistyringsmodell inkludert en spesifisert avklaring av hva som skal betraktes som øremerkede midler ved rapportering av økonomisk status.

Store deler av det som instituttet fortsatt betrakter som økonomiske forpliktelser vil ikke lenger bli klassifisert som øremerket i ny modell. Dette skal omtales som såkalte egne avsetninger og ikke inngå som del av offisiell økonomirapportering.

I tabellene nedenfor har vi valgt å spesifisere både øremerkede midler og egne avsetninger:

<i>(Alle tall i millioner kroner)</i>	2017	2018	2019	2020
World Leading	18,8	17,6	17,9	10,4
Innovasjon	1,5	4,6	2,4	4,9
Life Science	0,0	1,5	2,8	6,9
E-læring	1,7	0,2	0,9	0,9
Sum øremerkede midler	22,0	23,9	24,0	23,1

Vår observasjon av instituttets øremerkede midler er et noenlunde stabilt totalvolum. Vi har hatt en relativt stor økning for Innovasjon og Life Science, som i 2020 er motvirket av redusert World Leading-saldo.

For instituttets egne avsetninger gjelder en intern styringsregel om at en bevilget ramme primært skal benyttes det året den tildeles, men at forskeren kan overføre et eventuelt

restbeløp til påfølgende år. Dette er en styringsregel vi også ønsker gjort gjeldende for instituttets øremerkede midler.

Ved utgangen av 2020 domineres egne avsetninger av driftsmidler til vitenskapelige ansatte og av Forskermidler. I sistnevnte inngår 5,1 mill. kroner fra salg av aksjer i Vaccibody AS. Disse skal disponeres av lokalt fagmiljø og oppfattes som øremerket sett fra instituttets perspektiv, selv om dette altså ikke kvalifiserer som øremerkede midler på høyere organisatoriske nivåer.

<i>(Alle tall i millioner kroner)</i>	2017	2018	2019	2020
Driftmidler til vitenskapelige toppstillinger	12,9	13,1	13,1	14,0
ERC-midler	5,3	7,8	7,2	3,3
Forskerlinjemidler	1,8	1,4	1,6	1,3
Forskermidler	-0,3	2,8	5,2	10,0
Driftmidler til rekrutteringsstillinger	0,6	0,7	0,9	1,3
Investering	2,1	2,4	1,7	0,5
Driftmidler til klinikk og institutt	0,7	1,8	-0,5	-1,2
Egenandeler til forskningssentra	5,5	-1,3	-1,5	-0,3
Sum egne avsetninger	28,5	28,8	27,7	29,1

Vår observasjon er også her et noenlunde stabilt totalvolum, men en relativt stor økning for Forskermidler, som i tillegg til Vaccibody-inntekter også inkluderer PES-midler mottatt i desember 2020. Negativt beløp for Driftsmidler til klinikk og institutt gjelder IT-lager, negativt beløp på Egenandel til forskningssentra gjelder forskuttet bruk på Norment.

Nettoresultat – økonomiske effekter for perioden 2021-2025

Justert for både øremerkede midler og egne avsetninger er instituttets netto økonomiske resultat nå negativt med 41 mill. kroner. Dette er i tråd med vår forventning satt per 4. desember 2020 og medfører således ingen endringer i avgitte prognoser for kommende femårsperiode.

Eksternfinansiert virksomhet

Instituttet har de senere årene hatt stor vekst i både søknadsaktivitet og tilslag på ekstern-finansierte prosjekter. Vi har per 31. desember 2020 en portefølje for kommende LTB-periode (2021-2025) som er 32 % høyere enn det som lå til grunn når forrige LTB-periode (2020-2024) ble planlagt.

<i>Beløp i mill. kr</i>	Årsregnskap 2019	Årsregnskap 2020
Inntekter	-231,98	-281,13
Personalkostnader	140,18	148,74
Driftskostnader	61,08	44,62
Investeringer	8,39	10,23
Isolert mer-/mindreforbruk uten nettobidrag og prosjektavslutning	-22,34	-77,54
Nettobidrag	28,32	20,02
Prosjektavslutning	1,01	6,64
Isolert mer-/mindreforbruk	7,00	-50,88
Overført fra i fjor	-95,37	-88,43
Saldo	-88,37	-139,31

Det totale inntektsnivået for 2020 ble nesten 50 mill. kroner høyere enn for 2019. Deler av denne økningen gjelder periodiske forhold, både i forhold til eksterne finansører og overfor instituttets mange samarbeidspartnere. Vår største finansør, NFR, har igangsatt en omlegging i retning av etterskuddsvis finansiering, basert på faktiske kostnader. Dette peker i retning av større samsvar kommende år mellom årlig aktivitetsnivå og årlig inntektsvolum.

Personalkostnadene i 2020 ble 6 % høyere enn for 2019 hvilket underbygger ønsket og oppnådd vekst i aktivitetsnivå.

Driftskostnadene er 27 % lavere, hvilket i stor grad skyldes Covid-19 og tilhørende redusert reiseaktivitet.

Sum nettobidrag i 2020 ble betydelig negativt påvirket av reversert overheadbelastning jf. bortfall av gaveforsterkning. Regnskapet inkluderer også egenandeler tilført NFR-toppforskprosjekter. Justert for særskilte poster har den eksternt finansierte virksomheten ved instituttet gjennom 2020 levert 41 mill. kroner i ordinært nettobidrag, hvilket er 8,5 mill. kroner mer enn for 2019.

Mal for rapportering om forlengelse rekrutteringsstillinger som følge av COVID-19

1. Oversikt over innvilgede/søkte forlengelser

Vi ber enheten fylle inn følgende skjema vedr. forlengelser av rekrutteringsstillinger som følge av COVID-19:

Finansieringskilde	Innvilgede forlengelser		Søknader i prosess	
	Antall ansatte	Sum månedsværk	Antall ansatte	Sum månedsværk
PhD				
UiO-bevilgning	19	48		
NFR	14	38	2	5.5
EU og private	5	16		
Andre				
<i>Sum PhD</i>	<i>38</i>	<i>102</i>	<i>2</i>	<i>5.5</i>
PostDoc				
UiO-bevilgning	1	2		
NFR	0	0		
EU og private	0	0		
Andre (Scientia fellow)	3	10	1	2
<i>Sum PostDoc</i>	<i>4</i>	<i>12</i>	<i>1</i>	<i>2</i>

2. Vurderinger

- Vi ber om en kort overordnet vurdering mht. i hvilken grad tallene i tabellen i pkt. 1 reflekterer det endelige behovet for forlengelser som følge av COVID-19 (dvs. i hvilken grad det vil kunne bli gitt forlengelser ut over de som det allerede er søkt om).

- Hva er hovedårsakene til forlengelser av PhD/PostDoc ved enheten?

Forsinket datainnsamling og eksperimentell virksomhet, særlig i forbindelse med lab. arbeid og oppfølging av pasienter som var i risikogrupper.

- Mht. tildelte midler til rekrutteringsstillinger med finansiering fra EU og private (saksnr: 2018/13073-79 i ePhorte). Hvor stor del av de tildelte midlene er så langt fordelt til konkrete PhD/PostDoc?

Ansatte i PhD: 5 stillinger som har fått innvilget 16 månedsværk med forlengelse i tillegg til 3 Scientia Fellow og en UiO-finansiert postdok som fikk 12 månedsværk med forlengelse.

Rapport verdensledende miljøer (gjelder kun følgende fakulteter: MED, HF, MN og SV)

KD bevilget i 2015 31,3mill. kroner til UiO for å utvikle verdensledende miljøer. Universitetsstyret valgte ut fem miljøer som fikk tilsagn om midler i perioden 2015-2019. Formålet med satsingen er å styrke institusjonenes evne til å tiltrekke seg internasjonalt ledende forskere og bidra til finansiering av den faglige aktiviteten til forskerne som ansettes.

I henhold til rapporteringskrav fra KD skal det rapporteres tilbake om hvordan midlene er disponert, beskrive resultater og måloppnåelse. Vi ber fakultetene med verdensledende miljøer om rapportere om følgende (angitt i rødt under):

Vurdering av måloppnåelse og resultater: Gi en foreløpig vurdering av satsingens effekt med spesiell vekt på faglig utbytte og økte eksterne inntekter.

Ad måloppnåelse/resultater og satsingens effekt

Verdensledende miljø for human immunologi valgte i sin opprinnelige plan tre satsingsområder for å skape verdensledende forskning ved Universitetet i Oslo. Det ene satsingsområdet var å rekruttere internasjonalt ledende forskere til institusjonen, og den andre var å styrke egen kompetanse ved utveksling av forskere/postdok-kandidater mellom Universitetet i Oslo og verdensledende internasjonale institusjoner/miljøer. Som et tredje tiltak ble det satt av midler til å støtte det største talentet i eget fagmiljø slik at han/hun bedre kan kvalifisere seg til en akademisk stilling. Som meddelt i fjorårets rapport. I tillegg til disse målrettede investeringene ble noen midler avsatt til lønn til deltidsstilling for administrativ koordinator, noe midler til infrastruktur, noe midler til driften av Ludvig Sollid sin gruppe samt styring av aktivitet knyttet til SFF-V søknad.

Fordi rekrutteringen av internasjonalt ledende forsker tok tid å gjennomføre er oppstart og gjennomføring forsinket. Dette er meddelt i tidligere rapporter. Ny sluttdato for prosjektet er i samråd med UiO ledelsen satt til utgangen av 2022.

Effekter fra investeringene som er gjort i henhold til satsingsområdene:

a) Rekruttere internasjonalt ledende forskere til institusjonen.

To internasjonalt ledende forskere har vært rekruttert som del av verdensledende satsingen; Victor Greiff og Cisca Wijmenga.

Victor Greiff ble ansatt som 1.amanuensis i 100% stilling fra 1.1.2018. Greiff har doktorgrad fra ETH Zurich på «Computational Immunology og Systems Immunology». Han er verdensledende innenfor feltet Systems Immunology and Immune Receptor Analysis. Greiff har kommet godt i gang og har nå en aktiv forskningsgruppe som teller ca 10 personer. Han er meget produktiv, og er bl. a. medforfatter på artikkel publisert i Nature i 2020. Greiff er meget synlig på den internasjonale forskerhimmelen. Blant annet er han valgt til å være neste leder (chair elect) for AIRR Community (<https://www.antibodysociety.org/airr-community/>). Greiff har fått innvilget flere eksterne prosjekter fra EU, NFR og Kreftforeningen, noe som har gitt betydelig økte eksterne inntekter.

Cisca Wijmenga ble ansatt som professor II i 20% stilling i perioden 01.01.2016 – 30.06.2018. Cisca Wijmenga er en av Europas ledende genetikere som har jobbet mye med cøliaki (H index 141). Cisca Wijmenga ble knyttet til UiO i forbindelse med SFF-IV hvor Sollid ledet en søknad som nesten nådde opp i konkurranse. Denne søknaden hadde som et hovedtema funksjonell immunogenetikk, et område hvor Wijmenga var svært aktiv. Eivind Gard Lund (se under om internasjonalisering) oppholdt seg i Wijmenga sin lab i Groningen (NL) da han var Scientia Fellows postdok. Da SFF-IV søknaden ikke ble innvilget, ble Wijmengas

arbeidskontrakt ved UiO ikke forlenget videre. Wijmenga er nå rektor ved Groningen University.

b) Internasjonalisering: Utveksling av forskere/postdok-kandidater mellom UiO og verdensledende internasjonale institusjoner/miljøer.

PhD student Ida Lindeman (University of Cambridge, Prof. Sarah Teichmann, UK), postdok Asbjørn Christophersen (Scientia Fellows kandidat, Prof. Mark M. Davis, Stanford University, US) og postdok Eivind Gard Lund (Scientia Fellows kandidat, Prof. Cisca Wijmenga, University Medical Center Groningen, NL) har med støtte og lønn fra verdensledende satsingen oppholdt seg i topp internasjonale miljøer ved verdensledende institusjoner. Oppholdene har vært vellykket og har munnet ut i publikasjoner i blant annet Nature Methods og Nature Medicine.

I oktober 2019 startet det 3-årige INTPART prosjektet «*Research and education on transglutaminase and celiac disease*» finansiert av NFR. INTPART prosjektet er et viktig virkemiddel for å fremme utveksling av forskere mellom UiO og verdensledende internasjonale institusjoner/miljøer. Cand. scient Sunniva Fure Amundsen ble i juni 2019 ansatt i en stipendiatstilling og skulle etter planen tilbringe ett år (2020-2021) på Stanford University (hos Prof. Chaitan Khosla). I prosjektet vil det være utveksling av forskere i tillegg til Fure Amundsen, og det vil bli avholdt tre Workshops organisert henholdsvis av UiO, Stanford University og University of Chicago. Grunnet koronapandemien er inngangsetting og gjennomføring av INTPART prosjektet utsatt. Oppholdet til Fure Amundsen ved Stanford University er også utsatt.

c) Støtte det største talentet i eget fagmiljø.

PhD Rasmus Iversen mottok i 2018 en 3-årig forskerstilling med driftsmidler fra verdensledende programmet. Han fikk senere i tillegg støtte med midler til en 3-årig postdok i Scientia Fellows programmet. Filipa Vaz ble etter søknad ansatt som i denne stillingen fra 01.01.2020. Iversen har vært produktiv med førsteforfatterskap på artikler publisert i blant annet Proc Natl Acad Sci USA, Cell Reports, Science og Gastroenterology. Til tross for meget god vurdering har Iversen ikke fått innvilget sine søknader om egne midler. Som bebudet i fjorårets rapport, ble Iversen tildelt midler fra verdensledende programmet til 2-årig postdok i Scientia Fellows programmet (utlysningen november 2020) for å gi ham ytterligere støtte. Da Iversen ultimo 2020 fikk beskjed om han heller ikke denne gangen fikk innvilget søknader om midler til egen stilling, ble denne Scientia Fellows søknaden trukket. Iversen søkte i 2020 blant annet NFR Unge forskertalenter med støtte til prosjektet «***The origin of autoantibodies***». Denne søknaden ble vurdert med slutt karakter excellent og med følgende hovedomtale: «*The hypothesis is innovative and original, with potential for the development of new scientific knowledge in the field. The research questions and objectives are of high scientific interest. The PI of the project is a young investigator with an excellent experience and publication record. The interdisciplinary team includes basic and clinical investigators that have proven previous experience in the area of the research and show complementary skills.*» Til tross for denne utmerkede vurdering var dette altså ikke nok for at Iversen fikk innvilget sin søknad. For å gi Iversen en siste sjans til å få innvilget midler til etablering av egen gruppe, blir Iversen ansatt i inntil 12 måneder med midler fra verdensledende satsingen slik at han kan utarbeide og sende inn ytterligere søknader.

d) Infrastruktur

Det er anskaffet noen instrumenter med midler fra verdensledendesatsingen; 10X Genomics Chromium Controller (NOK 678 000) ÄKTA pure 25 M1; (NOK 435 000) og gentleMACS celleseparasjonssystem (NOK 200 000) som mange forskere i miljøet har stort behov for.

e) Adminstrasjon

Det er medgått noe lønnskostnader til administrativ koordinator for administrative oppgaver, samt generell drift knyttet til møtevirksomhet og rekrutteringskostnader.

f) Virksomhet for å styrke SFF-V søknad

Sollid leder søknad om SFF-V på prosjektet «*Centre for Systems and Translational Autoimmunity*» med Victor Greiff, Benedicte Lie, Geir Kjetil Sandve og Knut Lundin som medsökere. Som bebudet i fjorårets rapport, er det brukt og brukes midler til stryke aktiviteter i felt som dekkes av denne søknaden.

Ad faglig utbytte

Verdensledendesatsingen ligger godt an til å nå de oppsatte målene, iallefall innenfor rekruttering og forkerutveksling. Satsingen har ført til økt faglig utbytte. Den har blant annet dannet grunnlag for søknad til SFF-V.

Ad økte eksterne inntekter

Som følge av verdensledendesatsingen er det skaffet eksterne inntekter fra Jepsenstiftelsen, EU, NFR, Kreftforeningen. Særlig Victor Greiff har vært god til å skaffe eksterne inntekter. I alt tre postdok stillingen har vært knyttet til EU Scientia Fellows programmet hvor EU har bidratt med 40% av lønnskostnadene.

Rekruttering av internasjonalt ledende forskere: Hvor mange internasjonalt ledende forskere er tilsatt? Hvilke type stillinger er de tilsatt i - og er dette av faste eller midlertidige stillinger?

To internasjonalt ledende forskere har vært rekruttert; Victor Greiff og Cisca Wijmenga. I tillegg er det rekruttert av flere postdoker i midlertidige stillinger.

Victor Greiff er ansatt i en permanent 1. amanuensisstilling. Utlysningen av denne stillingen ble koblet sammen med innfasing/exit prosess av SFF Centre for Immune Regulation (såkalt SERTA prosess). Stillingsbeskrivelsen ble utformet for å styrke «Systems Immunology»/«Computational Immunology» ved UiO. De første tre årene ble stillingen finansiert av SERTA midler, siden har Klinmed/Medfak overtatt finansieringen. **En internasjonalt ledende forsker i fast stillingen er dermed rekruttert som direkte resultat av verdensledendesatsingen.** Med satsingen er UiO blitt verdenledende innefor feltet «Human Immunology/Systems Immunology».

Disponering av midlene: Hvordan er midlene disponert? Hva er ubrukte midler ved utgangen av 2020?

Tabellen under gir en oversikt over hvordan midlene er disponert og hvordan gjenstående midler er tenkt disponert frem til 31.12 2022. Gjenstående midler er i stor grad knyttet til lønnsforpliktelser.

	Disponerte midler	Gjenstående midler	Totale midler
Rekruttering ledende forskere	8 558 881	1 593 953	10 152 834
Internasjonalisering - utveksling	6 614 325	1 777 804	8 392 129
Støtte eget talent	3 375 095	2 199 926	5 575 021
Drift Sollid gruppe	3 402 802	1 740 340	5 143 142
Infrastruktur - utstyr	1 313 484	0	1 313 484
Administrasjon	372 826	220 000	583 177
Styrke SFF-V søknad	351 935	2 934 629	3 286 564
SUM	23 989 348	10 466 652	34 456 000

Av totalsummen 34,456 mill kroner stammer 31,456 fra bevilkingen fra KD mens 3,0 mill kommer som SERTA midler fra Medfak i forbindelse med avslutning av SFF Centre for Immune Regulation.

Videre arbeid: Når er satsingen planlagt avsluttet?

Som nevnt over er satsingen planlagt avsluttet 31. desember, 2022.

Rapporterende enhet:	Institutt for medisinske basalfag	Rapportert av:	Lene Frost Andersen Linda T. Helgesen Trude Abelsen	Periode: T3 - 2020
----------------------	-----------------------------------	----------------	---	-----------------------

Ledelsesvurdering Institutt for medisinske basalfag 3. tertial 2020

Vurdering av økonomisk utvikling

Instituttet rapporterte i desember at det var større usikkerhet knyttet til inntektssiden enn kostnadssiden i prognosen for 2020. Resultatet for 2020 ble et mindreforbruk på kr. 4,7 mill. mer enn forventet, der ca. kr. 3 mill. ut over det som ble rapportert i desember er bundet i forpliktelser. Det gir et samlet mindreforbruk på kr. 25,7 mill. For første gang utgjør de eksternt finansierte inntektene mer enn basisinntektene, med henholdsvis kr. 216 mill. mot kr. 197 mill. Instituttets samlede økonomi vurderes å være styrket.

Per 31.12.2020 var samlet saldo for instituttets eksternt finansierte portefølje kr. 127,8 mill., en dobling i forhold til forrige årsskifte (kr. 63,5 mill.). De totale kostnadene har ikke økt i forhold til 2019 og kan tyde på at aktivitetsnivået pga. COVID-19-situasjonen ennå ikke står i forhold til inntektene, men vi forventer at det tar seg opp etter hvert som pandemiltakene forhåpentligvis reduseres i løpet av 2021. Se vedlagte økonomirapport for detaljer (vedlegg 1).

Som en følge av pandemiltakene har instituttet innvilget forlengelser for 32 stipendiater og 10 postdoktorer, og ytterligere 3 stipendiater forventes å få innvilget forlengelse. Samlet utgjør forlengelsene 77 månedesverk (jf. vedlegg 2).

Instituttet har som forventet ikke nådd kandidatmåltallene for klinisk ernæring i 2020 (jf. vedlegg 3). Årsakene ligger til dels lengre tilbake i tid, og flere av tiltakene som er iverksatt ser allerede ut til å ha positiv effekt for kommende kull, men noe variasjon forventes fremdeles. Avdeling for ernæringsvitenskap jobber systematisk for å hindre frafall og sikre gjennomføring for kandidatene.

For øvrig viser vi til ledelsesvurderingen per 2. tertial og i desember 2020, der instituttledelsens vurderinger av mulige langsiktige konsekvenser av pandemien og effekter på den økonomiske situasjonen er redegjort for.

Dato: 25. januar 2021

Lene Frost Andersen
Instituttleder

Linda T. Helgesen
administrasjonssjef

Vedlegg

1. Økonomirapport 3T 2020
2. Rapportering om forlengelser av rekrutteringsstillinger
3. Rapportering om kandidatmåltall



Rapporterende enhet:	Institutt for medisinske basalfag	Rapportert av:	Lene Frost Andersen Linda T. Helgesen Trude Abelsen	Periode: T3 - 2020
----------------------	-----------------------------------	----------------	--	-----------------------

Økonomirapportering IMB per 31.12.2020

Vurdering av økonomisk situasjon

Basisvirksomhet

Da IMB leverte økonomirapport for femårig prognose i desember ble det anslått at instituttet ville ha et akkumulert mindreforbruk («overskudd») på kr 21 mill per 31.12.2020. Faktisk resultat ble kr 25,7 mill, kr 4,7 mill høyere enn prognosen, og en økning på 4 mill (15 %) fra 2019. Avviket er i hovedsak knyttet til ubudsjetterte inntekter (bl.a. tilskudd til kjernefasiliteter, likestillings- og verifiseringsmidler) mottatt på tampen av året, samt overføring av mer nettbidrag enn budsjettert fra den eksternt finansierte porteføljen til basisvirksomheten.

Tabell1: Basisvirksomhet

Beløp i mill. kr	Årsregnskap 2019	Årsregnskap 2020
Inntekter	-190,42	-196,86
Personalkostnader	168,42	175,44
Driftskostnader	34,18	33,21
Investeringer	18,93	12,35
Isolert mer-/mindreforbruk uten nettbidrag og prosjektavslutning	31,11	24,14
Nettbidrag	-27,21	-28,89
Prosjektavslutning	0,11	0,96
Isolert mer-/mindreforbruk	4,01	-3,79
Overført fra i fjor	-25,91	-21,90
Akkumulert mer-/mindreforbruk	-21,90	-25,69

Sett i forhold til prognosen for IMBs basisøkonomi som ble levert i desember betyr det endelige regnskapsresultatet for 2020 en relativ forbedring av instituttets økonomiske situasjon. Av det akkumulerte mindreforbruket per 31.12 er kr 10,8 mill bundet i ulike forpliktelser, som forskningssatsinger (kr 6,6 mill.), vitenskapelig utstyr og annen infrastruktur kr (3,8 mill.).

Eksternt finansiert virksomhet (EFV)

Året 2020 har på mange måter vært et spesielt år for IMB. Per 31.12.2020 var samlet saldo for instituttets eksternt finansierte portefølje kr 127,8 mill, en dobling i forhold til forrige årsskifte (kr 63,5 mill). Hovedårsaken til den store økningen i samlet saldo var bl.a. store forhåndsbetalinger til noen få prosjekter (HBP SGA3 og Throne Holst), samt en betydelig sluttbetaling til HBP SGA2 som var forventet i 2021. Disse forholdene bidro til at IMB fikk en samlet inntekt til den eksternt finansierte porteføljen på kr 215,9 mill. i 2020, en økning på 57 % i forhold til 2019.

Tabell 2: Eksternt finansiert virksomhet

Beløp i mill. kr	Årsregnskap 2019	Årsregnskap 2020
Inntekter	-137,91	-215,89
Personalkostnader	87,22	92,41
Driftskostnader	34,66	30,82
Investeringer	1,10	0,96
Isolert mer-/mindreforbruk uten nettbidrag og prosjektavslutning	-14,93	-91,70
Nettbidrag	27,52	29,59
Prosjektavslutning	-0,11	-0,96
Isolert mer-/mindreforbruk	12,48	-63,07
Overført fra i fjor	-75,95	-64,71
Saldo	-63,47	-127,78

Totale kostnader i prosjekter var kr 152,8 mill. i 2020, som er en minimal økning (2 %) i forhold til kr 150,3 mill. i 2019. Antall eksternt finansierte årsverk i 2020 (132) var om lag på samme nivå som i 2019 (133), mens antall prosjekter og samlet inntekt økte. Det er nærliggende å tolke stagnasjonen i årsverk som en korona-effekt. I februar 2020 var det 135 årsverk ansatt i instituttets EFV, antallet sank jevnt til 119 årsverk i juli for så å øke igjen til 137 årsverk i desember. Dette kan tyde på at COVID-19 har forskjøvet og forsinket rekrutteringsprosesser, som igjen har bidratt til lavere totale kostnader og større samlet saldo i eksternt finansierte prosjekter enn vi ville hatt i et normalår.

I løpet av 2020 fikk IMB bl.a. tre nye EU-tildelinger. Prosjektene skal etter planen starte opp i første kvartal 2021. Uttellingen på NFR-søknader (FRIPRO) var på seks prosjekter, hvorav to til unge forskertalenter. Det forventes fortsatt vekst i IMBs eksternt finansierte virksomhet framover og prognosen fra desember er at antall ansatte øker til 157 årsverk i 2021. Om dette blir realisert vil bl.a. avhenge av utviklingen i tiltakene rundt pandemien.

Rapporterende enhet:	Institutt for medisinske basalfag	Rapportert av:	Lene Frost Andersen Linda T. Helgesen Trude Abelsen	Periode: T3 - 2020
----------------------	-----------------------------------	----------------	--	-----------------------

Rapportering om forlengelse rekrutteringsstillinger som følge av COVID-19

1. Oversikt over innvilgede/søkte forlengelser

av rekrutteringsstillinger som følge av COVID-19:

Finansieringskilde	Innvilgede forlengelser		Søknader i prosess	
	Antall ansatte	Sum månedsverk	Antall ansatte	Sum månedsverk
PhD				
UiO-bevilgning	17	25	2	4
NFR	7	19	1	1
EU og private	8	14		
Andre				
Sum PhD	32	58	3	5
PostDoc				
UiO-bevilgning				
NFR				
EU og private	10	14		
Andre				
Sum PostDoc	10	14	0	0

Totalt har instituttet innvilget forlengelser for 32 stipendiater og 10 postdoktorer, og ytterligere 3 stipendiater forventes å få innvilget forlengelse. Samlet utgjør forlengelsene 77 månedsverk.

2. Vurderinger

Hovedårsaken til forlengelser av PhD og PostDoc ved IMB er at mange av kandidatene helt eller delvis ble forhindret fra å gjøre forsøk i laboratoriene i perioden da UiO stengte ned våren 2020. Etter at UiO åpnet opp for det fikk instituttet raskt på plass en unntaksordning hvor man under strenge smitteverntiltak og særskilte risikovurderinger fikk tillatelse til å drive forskning i laboratoriene. Denne hindringen ble da opphevet for de som hadde behov for og mulighet til det. Stengte barnehager og skoler har også vært en årsak til forsinkelser for flere. Kandidater i prosjekter som involverer kliniske studier har blitt forsinket fordi forsøk med pasienter/forsøkspersoner i perioder ikke har vært mulig å gjennomføre under de strenge smitteverntiltakene. Dette gjelder et fåtall kandidater ved IMB.

Totalt omfang av forlengelser tilsvarer 6,4 årsverk, til en samlet kostnad på kr 5,1 mill. Tallene inkluderer de som er i prosess. Per 31.12.20 har IMB fordelt 1,44 mill av 1,79 mill til forlengelser av de tildelte midler til rekrutteringsstillinger med finansiering fra EU og private (saksnr: 2018/13073-79 i ePhorte). Instituttet har for øvrig disponert 1,5 mill av egne midler til forlengelser av interne rekrutteringsstillinger, NFR har tildelt kr 1,9 mill. til forlengelser i NFR-prosjekter, og fakultetet har overført kr 0,23 mill til forlengelser av host-andelene for Scientia Fellows.

Det er vanskelig å si noe entydig om behovet for forlengelser for fremtiden. Det er signaler som tyder på at situasjonen er krevende for enkelte, og det rapporteres om at

forskningsprogresjon og oppfølging av stipendiater har lidd hos enkelte som følge av undervisningsbelastningen. Samtidig er det vanskelig å isolere COVID-19-tiltakene som årsak til alle forsinkelser. Dersom UiO fortsatt holder åpent slik at de som er avhengig av fysisk tilstedeværelse har en mulighet til å fortsette sin aktivitet, anser vi behovet for ytterligere forlengelser som begrenset. Fortsatt vil det kunne være aktuelt med forlengelser grunnet omsorg for barn, samt særskilte forhold hos den enkelte som gjør at man ikke kan benytte seg av muligheten for tilstedeværelse eller andre årsaker. For de kliniske studiene er situasjonen mer usikker, men omfanget av disse ved vårt institutt er begrenset. Instituttet vil følge situasjonen tett fremover.

KDs kandidatmåltall

UiO	2020		
	Måltall	Resultat	Avvik
Utdanning Klinisk ernæringsfysiologi	32	19	-13

Vi ber om at det redegjøres for hva som er gjort for å forbedre kandidatproduksjonen.

Kommentar om avviket mellom måltall og resultat for 2020:

Som forventet er måltallet ikke nådd for 2020. Vi har vært kjent med at det har vært stort frafall tidlig i studiet i kullet som startet høst 2015. I tillegg til frafallet, er 10 studenter fra kullet forsinket i sin studieprogresjon på grunn av nedrykk og permisjon.

Kortfattet vurdering av gjennomføringen og viktige tiltak som er iverksatt de siste to-tre årene og vurdering av effekten de har hatt:

Avdeling for ernæringsvitenskap jobber målrettet for å redusere frafall og øke kandidatproduksjonen.

Vi vet at den største delen av frafallet blant studentene ved Master i klinisk ernæring skjer i fellesundervisningen. For å hindre og begrense frafallet i fellesundervisningen er det implementert flere tiltak i forkant av og under fellesundervisningen:

- **endringer i ERN1010:** Fra kull H19 er det gjort endringer i ernæringstudentenes første emne i studieløpet ERN1010 Innføring i klinisk ernæring, som er rett før modul 1. Studentene forberedes bedre til modul 1 ved at det er gjort faglige justeringer i emnet. Det er også implementert endringer i undervisningsformer. Teambuilding-seminar er implementert både for H19 og H20, det gir studentene erfaring med å jobbe i PBL-grupper og forbereder dem bedre til PBL som undervisningsform i modul 1. Faglig er det gjort endringer i rekkefølgen av temaer som undervises på ERN 1010; molekylær ernæring kommer på slutten av emnet og det gir en mer naturlig overgang inn i undervisningen i Modul 1.

- **eksamen i modul 1:** Det er blitt jobbet spesielt med forberedelser til eksamen i modul 1 blokk 2 (M1B2) hvor ernæringsstudentene har hatt høyere strykprosent enn medisinstudentene. Det er satt opp ekstra undervisning ifm denne eksamen og vi ser at både H18- og H19-kullet har hatt gode resultater. H19-kullet hadde lik strykprosent på M1B2-eksamen som medisinstudentene.

- **lokalt opptak:** Det gjøres også et lokalt opptak hvert semester som supplerer programmet med opp til et par eksterne studenter per år.

Tiltakene som er beskrevet over (utenom det lokale opptaket) ble iverksatt fra H18-kullet og vi vil derfor ikke se effekten av disse før 2023. Vi kan imidlertid allerede melde at vi ser at både H18- og H19-kullet gjør det bra på eksamen i modul 1 og at de har betydelig lavere frafall enn H15-kullet.

Rapporterende enhet: Helsam

Rapportert av: Terje P. Hagen
Knut Tore StokkePeriode:
T3 - 2020

Ledelsesvurdering 3. tertial 2020 Helsam

1. Vurdering av økonomisk utvikling

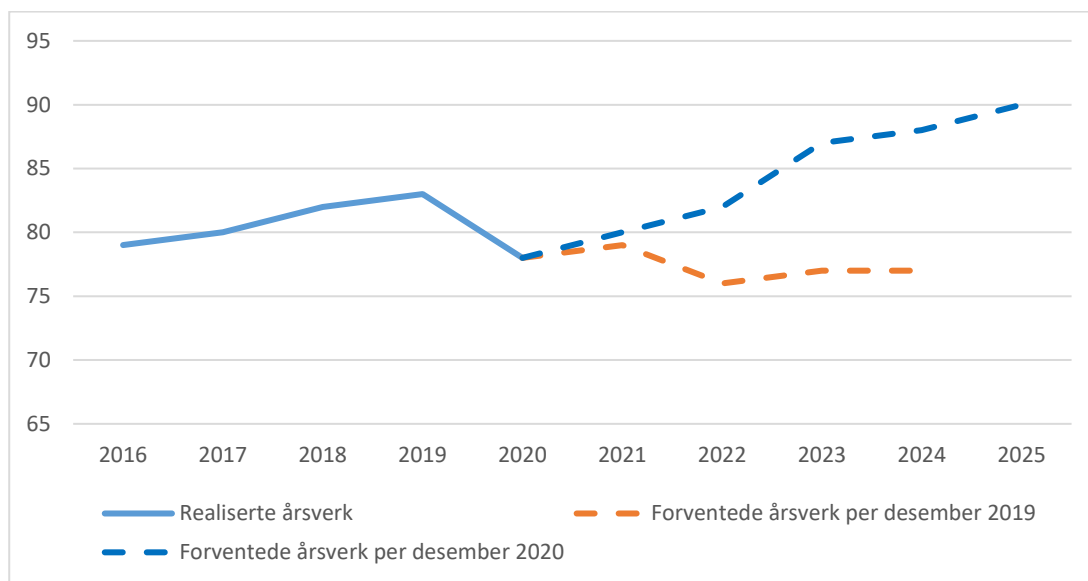
Den økonomiske situasjonen ved Helsam er ikke vesentlig endret fra rapporteringen i forbindelse med innlevering av prognose 2021-25 i desember. De viktigste endringene er at det akkumulerte merforbruket basert på regnskapstall ble litt høyere enn da forventet (7,7 mill mot forventet 6,9 mill). I tiden etter forrige rapportering har instituttet i tillegg fått tilsagn på tre nye NFR-prosjekter og to kapasitetsbyggingsprosjekter finansiert av Norad. De nye prosjektene vil på kort sikt kunne bidra til en ytterligere positiv effekt fra den eksternfinansierte virksomheten inn i basisøkonomien.

Helsam har siste årene bestrebet seg på å holde kostnadene nede for å redusere merforbruket som fulgte i kjølvannet av fakultetets brå omlegging av fordelingsmodellen. Selv om det er betydelig treghet i omstillingen i enhver offentlig organisasjon og kanskje særlig universitetsorganisasjoner, så har instituttet etter hvert klart dette. Det høye merforbruket sammen med kravene om balanse ved utgangen av 5-årige langtidsperioder, gjør imidlertid at antall årsverk for en periode må presses under nivået for langtids likevekt. Helsam er nå på en slikt nivå. I følge beregninger av basisfinansierte årsverk ligger instituttet ved inngangen til 2021 8-9 årsverk lavere enn undervisningsbehovet tilsier, gitt at behov defineres ved fakultetets normer for undervisning. Inkluderer forskningsterminer i beregningene av behov er antall basisfinansierte årsverk 13-14 enheter lavere enn behovet. De største avvikene er ved Avdeling for helseledelse og helseøkonomi og Avdeling for samfunnsmedisin og global helse.

Den lave bemanningen i forhold til undervisningsbehovene skaper betydelig slitasje og vi opplever nå at fast ansatte søker seg til andre arbeidsgivere. Større kull både i medisnutdanningen og i helseøkonomi bidrar til å øke problemet og det er for tiden akutt fare for at forskningsmiljøene i økonomisk evaluering og i samfunnsmedisin faller sammen.

Både finansiering av flere studieplasser og eksepsjonelt god uttelling på søknader om nye forskningsprosjekter i 2020 vil imidlertid bedre situasjonen på lengre sikt. I figuren har vi illustrert forventet årsverksutvikling for faglig ansatte på basis per desember 2020 og sammenliknet med tilsvarende tall per desember 2019.





Den pressede situasjonen ved flere av avdelingene gjør imidlertid at Helsam nå vurderer en raskere opptrapping av basisfinansierte årsverk enn det som er lagt opp til i disse beregningene. Det vil i så fall kunne påvirke mulighetene for å komme i balansen ved utgangen av 5-årsperioden.

Dato: 25.1.2021

Terje P. Hagen
instituttleder

Knut Tore Stokke
administrasjonssjef

Rapporterende enhet: Helsam

Rapportert av: Terje P. Hagen
Knut Tore StokkePeriode:
T3 - 2020

Økonomirapportering Helsam T3 2020

Vurdering av økonomisk situasjon

Den økonomiske situasjonen for Helsam ved utgangen av tredje tertial 2020 er ikke vesentlig endret fra forrige rapportering i forbindelse med innlevering av prognose 21-25. Vi vil derfor hovedsakelig vise tilbake til forrige rapportering, men nedenfor knytte noen kommentarer til regnskapsresultatene.

Regnskapsresultatet for basisøkonomien viser et akkumulert overforbruk på 7,7 mill. Det er 1,9 mill mindre enn budsjettet i desember 2019 og 0,8 mill mer enn antatt ved innlevering av prognosen. Avviket i forhold til prognosen skyldes isolert sett små avvik på flere av artene, men ingen av avvikene vil få noen vesentlig effekt på langtidsprognosen.

Det er ingen forhåndsdisponeringer ved Helsam.

Basisvirksomhet		
<i>Beløp i mill. kr</i>	Årsregnskap 2019	Årsregnskap 2020
Inntekter	-100,74	-102,61
Personalkostnader	125,10	123,56
Driftskostnader	12,44	8,05
Investeringer	1,85	2,10
Isolert mer-/mindreforbruk uten nettobidrag og prosjektavslutning	38,64	31,10
Nettobidrag	-34,05	-32,38
Prosjektavslutning	-1,96	-1,04
Isolert mer-/mindreforbruk	2,62	-2,32
Overført fra i fjor	7,40	10,02
Akkumulert mer-/mindreforbruk	10,02	7,70

Basisvirksomheten ved Helsam hadde i 2020 en bedring sammenlignet med 2019 på de fleste områder:

Inntektene var marginalt høyere, primært som følge av ekstra bevilgninger knyttet til Covid-19 (nye studieplasser, ny rekrutteringsstilling og finansiering for forlengelse av stipendiat og postdoc). Inntektene var likevel noe lavere enn antatt da prognosen for 21-25 ble laget. En del av avviket er knyttet til senere utbetaling av PES-midler enn forventet.

Det var en svak nedgang i personalkostnader som følge av stram økonomisk styring knyttet til tilsetning i vikariater eller nye stillinger for å forbedre instituttets økonomiske situasjon. Det ble et stort fall i driftskostnader sammenlignet med 2019, hvor utsatt og avlyst aktivitet knyttet til reiser, konferanser og andre arrangementer som følge av Covid-19 er den

vesentligste forklaringen. Investeringene er noe høyere enn 2019 og omtrent som budsjettet.

Effektene fra den eksternfinansierte virksomheten ble noe svakere for 2020 enn for 2019, men er likevel på et høyt nivå. Nettobidraget ble på slutten av 2020 redusert gjennom manuelle egenandelsføringer for å ivareta forlengelser av stipendiater. Se for øvrig egen rapportering om forlengelse av stipendiater.

Tilfanget av nye prosjekter gjennom 2020 var bedre enn ventet og ligger til grunn for forventninger om fortsatt høyt nettobidrag de nærmeste årene. Det vil fortsatt være sånn at tilfanget av nye prosjekter og svingninger i nettobidraget utgjør den største usikkerheten for Helsams basisøkonomi.

Eksternt finansiert virksomhet		
<i>Beløp i mill. kr</i>	Årsregnskap 2019	Årsregnskap 2020
Inntekter	-113,06	-136,59
Personalkostnader	60,90	60,16
Driftskostnader	24,89	16,67
Investeringer	0,06	0,04
Isolert mer-/mindreforbruk uten nettobidrag og prosjektavslutning	-27,20	-59,72
Nettobidrag	33,90	31,21
Prosjektavslutning	1,96	1,04
Isolert mer-/mindreforbruk	8,66	-27,47
Overført fra i fjor	-34,31	-25,56
Saldo	-25,65	-53,03

De eksternfinansierte inntektene for 2020 var vesentlig høyere enn for 2019, men manglende periodisering gjør sammenligningen lite interessant. Aktivitetsnivået i 2020 måles best gjennom å se personalkostnader knyttet til prosjektene. De var på tilsvarende nivå som i 2019.

Rapportering om forlengelse rekrutteringsstillinger som følge av COVID-19 Helsam

1. Oversikt over innvilgede/søkte forlengelser

Finansieringskilde	Innvilgede forlengelser		Søknader i prosess	
	Antall ansatte	Sum månedsværk	Antall ansatte	Sum månedsværk
PhD				
UiO-bevilgning	11	23		
NFR	18	30,5		
EU og private	26	25		
Andre	2	5		
<i>Sum PhD</i>	<i>51</i>	<i>83,5</i>		
PostDoc				
UiO-bevilgning				
NFR				
EU og private				
Andre				
<i>Sum PostDoc</i>				

2. Vurderinger

Ved Helsam ble det samlet inn oversikt over forsinkede stipendiater uavhengig av finansiering i forbindelse med innrapporteringen til NFR i sommer.

Ettersom instituttet ikke hadde noen postdoc med sluttdato før 12. september 2020 ble ingen postdoc vurdert for søknad om forlengelse i NFR-prosessen.

Helsam har vært opptatt av en likebehandling av alle i samme ansattgruppe. Når det ble klart at NFR innvilget alle innsendte søknader om forlengelse, og det ble gitt en særskilt bevilgning for forlengelser av stipendiater med finansiering fra EU og private, la instituttet til grunn at de samme prinsippene måtte legges til grunn for alle stipendiater. Vi fremmet en sak for vårt tilsettingsutvalg om å innvilge forlengelse av alle som hadde rapportert om særskilt forsinkelse i sommer uavhengig av finansiering av prosjektet deres. Det er gitt forlengelser for inntil 4 måneder. I tillegg ble det foreslått å gi en flat forlengelse av alle andre stipendiater med 3 ukesværk for de som hadde mer enn to år igjen til sluttdato og 4 ukesværk for de som hadde mindre enn to år igjen. Saken ble vedtatt i tilsettingsutvalget i desember så vi anser den for ferdigbehandlet selv om ikke alle forlengelsene er effektivert av personal ennå. Stipendiater tilsatt etter august har ikke blitt inkludert i ordningen da vi legger til grunn at de verken ble rammet av nedstengningen i vår eller at det har startet i prosjekter som planlegger for en datainnsamling som ikke er gjennomførbar under pandemien.

Gjennom disse grepene har Helsam disponert den ekstra tildelingen som ble gitt til de som var finansiert fra EU og private, og instituttet har i tillegg forpliktet ca tre årsverk av egne midler inn i forlengelser av stipendiater.

Det er to hovedårsaker som ligger bak forsinkelsene til stipendiatene; mangelfullt utrustede hjemmekontor og forsinkelser knyttet til datainnsamling. Noen få prosjekter som hadde planlagt datainnsamling gjennom feltarbeid i utlandet er blitt særlig hardt rammet, og har til dels hatt behov for større prosjektrevisjoner. Også prosjekter med datainnsamling i helsetjenestene i Norge er rammet ettersom det har vært store begrensninger i tilgangen til tjenestene. Vi vurderer behovet for å innvilge mer enn 4 måneders forlengelse for 4 stipendiater knyttet til prosjekter med alvorlige forsinkelser som følge av Covid-19.

Gjennom de disponeringer som er gjort forventer vi å ha dekket opp behovene for forlengelser som følge av Covid-19 fram til nå. Vi legger også til grunn at framtidige behov vil være dekket med mindre det oppstår nye situasjoner med nedstengning eller andre tiltak som rammer framdriften i prosjektene.

Ledelsesvurdering 3. tertial 2020

Norsk Senter for Molekylærmedisin (NCMM) er et nasjonalt senter finansiert med midler fra Norges Forskningsråd, Helse Sør-Øst og UiO. Senteret utgjør den norske noden i et nordisk EMBL partnerskap innen molekylærmedisin, og er et viktig element i UiOs strategiske satsning på livsvitenskap.

1. Vurdering av økonomisk utvikling

Nedstengningen, og den begrensede aktiviteten i lab, som følge av Covid-19, samt usikkerhet knyttet til flytting/ lokalisering av senteret medførte at NCMM i 2020 ikke fikk anledning til å bruke av akkumulerte midler som planlagt. Senterets økonomiske situasjon ved avslutning av 3. tertial er i all vesentlighet i tråd med de forventningene og planene som ble lagt i budsjettet for 2021 og den tilhørende 5-årsprognosen. Mindreforbruket på 1,7 m NOK sammenlignet med prognosen for 2020 er hovedsakelig utsatt aktivitet, samt noen små uventede inntektsposter. Beløpene er såpass små at de ikke påvirker rammene for videre drift av senteret.

Dato: 21.1.21



Janna Saarela
Senterdirektør

Ingrid Kjelsvik
Kontorsjef



Økonomirapportering NCMM

NCMM er et nasjonalt forskingssenter som skal fungere som et drivhus for unge, talentfulle forskere innen molekylærmedisin og bioteknologi samt bidra til translasjon av molekylærmedisinske oppdagelser for å bygge bro fra grunnforskningen og ut til klinisk praksis.

I 2020 har senterets drift blitt påvirket i stor grad av to hendelser; Covid-19 som medførte stengning og redusert aktivitet i laboratoriene, samt planlegging og gjennomføring av flytting av all forskning ut av hus D i Forskningsparken. Også de gruppene som ikke selv har måttet flytte har blitt påvirket av prosessen, og har tidvis redusert sin virksomhet som følge av dette.

Vurdering av økonomisk situasjon

Basisvirksomhet

Beløp i mill. kr	Årsregnskap 2019	Årsregnskap 2020
Inntekter	-36,60	-40,43
Personalkostnader	27,07	28,29
Driftskostnader	6,08	5,96
Investeringer	10,97	2,98
Isolert mer-/mindreforbruk uten nettobidrag og prosjektavslutning	7,51	-3,20
Nettobidrag	-3,63	-4,49
Prosjektavslutning	1,02	0,17
Isolert mer-/mindreforbruk	4,90	-7,52
Overført fra i fjor	-34,90	-30,00
Akkumulert mer-/mindreforbruk	-30,00	-37,51

NCMMs økonomiske situasjon ved avslutning av 3. tertial er i all vesentlighet i tråd med det som ble levert 15.12.20. De avvikene som er registrert er ikke vesentlige, og påvirker i liten grad senterets totale økonomiske situasjon. Senteret har noen inntekter som ikke var budsjettert. Til sammen 650.000 kr gjelder økonomisk avslutning av de utroterte gruppene til Toni Hurtado og Ian Mills. Nettobidraget utgjør også ca 200.000 kr mer i inntekt enn antatt i desember.

Totalt har senteret omtrent 1,7 millioner NOK i mindreforbruk sammenlignet med antagelsene i langtidsbudsjettet. Det mangler 580.000 kr i investeringer, og dette gjelder en server som ble innkjøpt via USIT i desember, men som ved en inkurie ble kontert som kjøp av tjenester. Vi ser også at de 11 forskningsgruppene samlet sett har brukt ca 550.000 kr mindre enn antatt, og ser dette i sammenheng med flytteprosessen som intensiverte seg mot slutten av året.

NCMM har **ikke** tatt i bruk «forhåndsdisponeringer» (interne lån).

Eksternfinansiert virksomhet

Beløp i mill. kr	Årsregnskap 2019	Årsregnskap 2020
Inntekter	-50,98	-38,29
Personalkostnader	23,03	26,50
Driftskostnader	14,21	13,23
Investeringer	0,32	0,70
Isolert mer-/mindreforbruk uten nettobidrag og prosjektavslutning	-13,43	2,13
Nettobidrag	3,88	4,92
Prosjektavslutning	-1,02	-0,17
Isolert mer-/mindreforbruk	-10,56	6,87
Overført fra i fjor	-18,61	-29,16
Saldo	-29,18	-22,28

NCMM hadde budsjettert med større inntekter enn vi fikk i 2020, og vi finner til sammen 12,1m NOK i avvik fra leveransen i desember. Det er mye utestående midler, men til sammen 7,75 millioner av dette er NFR som ikke har utbetalt midler som avtalt i henhold til kontrakt på tre ulike prosjekter. Vi antar at dette er en periodisering hos NFR og at det retter seg snarlig i starten av 2021. 1,26 m NOK av avviket gjelder siste innbetaling fra EU for to Marie Curie-prosjekter som ikke er kommet som planlagt.

Vi hadde også antatt at vi ville rekke å sende en planlagt faktura på 3 millioner kroner til Universitetet i Tromsø i løpet av desember, men grunnet flytteaktivitetene ved senteret ble denne ikke sendt før i januar 2021. For øvrig har NCMM noe mindre prosjektportefølje enn vi hadde håpet på, men vi ser at søknadsaktiviteten blant gruppelederne er høy, og satser på at det vil gi resultater i 2021 og 2022.

Rapportering om forlengelser av rekrutteringsstillinger som følge av COVID-19

1. Oversikt over innvilgede/søkte forlengelser

Vi ber enheten fylle inn følgende skjema vedr. forlengelser av rekrutteringsstillinger som følge av COVID-19:

Finansieringskilde	Innvilgede forlengelser		Søknader i prosess	
	Antall ansatte	Sum månedsværk	Antall ansatte	Sum månedsværk
PhD				
UiO-bevilgning				
NFR	1	2	1	2
EU og private				
Andre				
<i>Sum PhD</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>2</i>
PostDoc				
UiO-bevilgning				
NFR				
EU og private	3	6		
Andre				
<i>Sum PostDoc</i>	<i>3</i>	<i>6</i>	-	-

2. Vurderinger

NCMM vil ikke gi flere forlengelser enn de som er lagt inn i ovenstående tabell, med mindre gruppelederne bruker av sin egen pakke til dette. Det er et behov for forlengelser av postdoktorer med uavhengig av finansiering, samt KD-finansierte PhD-er grunnet forsinkelser i framdrift i lab-arbeid utover høsten 2020 grunnet stadig sterkere oppfordring til hjemmekontor hvis mulig. For NCMM gjelder dette 9 postdoktorer og 7 PhD-studenter.

Hovedårsaken til de innvilgede forlengelsene er at eksterne finansører (hovedsakelig EU og NFR) har gitt midler til dette. Det er til nå ingen gruppeledere som har omprioritert innenfor egen pakke for å forlenge stillinger.

De tildelte midlene til rekrutteringsstillinger med finansiering fra EU og private (saksnr: 2018/13073-79 i ePhorte) er i sin helhet viderefordelt til aktuell forskningsgruppe til bruk for forlengelse av de aktuelle stillingene. Denne forlengelsen er pt ikke gjennomført.